

Rapport

Evaluatie externe rechtsbescherming na invoering Wet Versterking Besturing

Inleiding

Onderstaand rapport is opgesteld naar aanleiding van het verzoek in de brief van 24 mei 2013, kenmerk 513920, van het ministerie van OCW¹, de externe rechtsbescherming van studenten te evalueren na invoering van de [wijzigings-] Wet Versterking Besturing per 1 september 2010.

De evaluatie is - als verzocht - beperkt tot het College van Beroep voor het hoger onderwijs²

¹ Bijlage 1

² Hierna: het College

Paragraaf I

De door OCW voorgelegde vragen:

1. Heeft de externe rechtsgang geleid tot meer beroepsprocedures (als indicatie of zij voorziet in een behoefte)?
2. Om wat voor soort geschillen gaat het meestal? Hoe groot is de variëteit?
3. Wat is het effect van de externe rechtsgang op het niveau van de borging van rechtsbescherming van de student in het stelsel?
4. Is er jurisprudentie ontstaan die van belang is voor andere instellingen?
5. Is er jurisprudentie ontstaan die van belang is voor de wetgever?
6. Hoe werkt het onderscheid tussen het college van bestuur (CvB) en het college van beroep voor de examens als gedaagde in de praktijk uit.
7. Welke suggesties heeft het CBHO om de rechtsbescherming van studenten te verbeteren?

Paragraaf II

Heeft de externe rechtsgang geleid tot meer beroepsprocedures (als indicatie of zij voorziet in een behoefte)?

Toename aantal procedures

In onderstaand overzicht zijn de cijfers opgenomen van beroepen die zijn binnen gekomen na invoering VB

Studenten kunnen in beroep komen tegen beslissingen van organen van instellingen voor hoger onderwijs³ op grond van de WHW.

Beslissingen over klachten zijn niet vatbaar voor beroep bij enige rechterlijke instantie⁴ en blijven hier dan ook buiten beschouwing.

Als bijlage 2 is opgenomen een geïntegreerde lijn- en staafdiagram van de afgelopen 10 jaar met de cijfermatige gegevens over binnengekomen en behandelde beroepen en gemiddelde doorlooptijden van binnenkomst beroep tot uitspraak [groene lijn] en zittingsdag tot uitspraak [rode lijn].

Overzicht aantal zaken en de onderverdeling naar CvB- en CBE beslissingen 2010-2013

	Totaal	Soorten geschillen	
		CvB	CBE
2010	101	67	35
2011	240	96	144
2012	297	114 ⁵	183
2013 ⁶	151	69	82

Conclusie

De beroepen tegen beslissingen van CBE's vertonen na een aarzelend begin een hoge constante, bij extrapolatie van de cijfers voor 2013.

De toename van het aantal beroepen tegen beslissingen van CvB's wordt ingegeven door de invoering van één wettelijk collegegeld voor één bacheloropleiding hbo en voor één BaMa opleiding wo; waarna de student instellingscollegegeld verschuldigd is.

³ Zie artikel 7.66

⁴ Zie artikel 7.59b en Hoofdstuk 9 Awb

⁵ Bij de CvB beslissingen wordt de toename hoofdzakelijk veroorzaakt door het instellingscollegegeld voor de tweede opleiding/graad.

⁶ Stand per 24 juli 2013.

Paragraaf III

Om wat voor soort geschillen gaat het meestal? Hoe groot is de variëteit?

De beroepen tegen **CBE beslissingen**^{7 8} kunnen in hoofdlijnen worden onderverdeeld in onder meer:

1. BNSA
2. Beoordelingen
3. Herkansingen
4. Fraude [tentamen/examen ~]

De beroepen tegen **CvB beslissingen** kunnen in hoofdlijnen worden onderverdeeld in onder meer:

1. [Instellings-]collegegeld
2. In- en uitschrijving
3. Financiële ondersteuning
4. Huis- en ordemaatregelen

⁷ Deze beslissingen zijn met ingang van 1-9-2010 onder de rechtsmacht van het College gekomen.

⁸ In de praktijk wordt er gesproken over uitspraken van het CBE; op grond van art. 7.66 zijn het beslissingen.

Paragraaf IV

Wat is het effect van de externe rechtsgang op het niveau van de borging van rechtsbescherming van de student in het stelsel?

De student

Voor 1 september 2010 strekte de rechtsmacht van het College zich uit tot een aantal beslissingen met een beheersmatig karakter voor openbare instellingen en aan aantal aangesloten bijzondere instellingen.

Van uitspraken van CBE's van openbare instellingen kon beroep worden ingesteld bij de rechtbank en hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De gemiddelde doorlooptijd besloeg empirisch vastgesteld tussen de 1 ½ en 2 ½ jaar. Van alle andere beslissingen kon de student de instelling dagen bij rechtbank sector civielrecht. Deze procedure heeft inherent hoge drempels: procesvertegenwoordiging, hoge griffierecht, lange doorlooptijden e.d.

Vanaf 1 september vallen alle beslissingen van organen van alle instellingen voor hoger onderwijs op grond van de WHW onder de rechtsmacht van het College. Het onderscheid openbaar en bijzonder is daarmee komen te vervallen.

Het College streeft er naar de gemiddelde doorlooptijd van vóór 2010 te handhaven op max. 4 maanden. Het griffierecht is laag. De procedure is laagdrempelig: de student kan zelf optreden, procesvertegenwoordiging is niet verplicht.

Conclusie

1. Uit bijlage 2 blijkt dat zowel ten aanzien van CvB- als CBE beslissingen het aantal beroepen aanzienlijk is toegenomen. Het beoogde effect van de verbeterde rechtsbescherming begint daar door te breken.
2. Daarbij wordt evenwel opgemerkt dat het niet duidelijk is waarom er vanaf 1 september 2010 tot op heden nooit beroepen van een groot aantal hbo-instellingen het College [heeft] bereikt. Zie bijlage 5.
3. Of de rechtsbescherming is verbeterd kan niet lijken uit het aantal gegronde beroepen. De afweging van het College verandert niet door de aantallen zaken. Leidend is de afweging van de toepassing van de rechtsregels en de wijze waarop de instelling en student daarmee omgaan.
4. Voor verbeteringsvoorstellen wordt verwezen naar paragraaf VIII

Het College

De vraag die zich voor en direct na invoering van VB naar voren kwam bij het College was of een wassend aantal beroepen met de bemensing en de stroomlijning van de procedures adequaat zou kunnen worden verwerkt.

Uit bijlage 2 volgt dat de gemiddelde doorlooptijd na een lichte stijging in 2011 weer op het gewenst niveau is en onder de door het College zelf gestelde gemiddelde limiet van 4 maanden (= 120 dagen) blijft.

Doorlooptijd tussen datum indienen beroep en datum uitspraak

2009	2010	2011	2012	2013 ⁹
73	81	100	89	74

De gemiddelde doorlooptijd tussen *zittingsdatum* en *datum uitspraak* is binnen de wettelijke termijn van 6 weken (= 42 dagen) gebleven.

Doorlooptijd tussen datum zitting en datum uitspraak

2009	2010	2011	2012	2013 ¹⁰
36	36	40	35	24

Het College in brede zin

Samenstelling College

	2010	2011	2012	2013
Voorzitter	1	1	1	1
[plv] leden	8	9	10 ¹¹	9
secretaris	1	1	1	1
Wvd. secretarissen	3	4	5 ¹²	4
medewerkers	1,2 fte	1,2 fte	1,3 fte ¹³	1,3 fte

Het aantal wvd. secretarissen bedroeg 4 en even 5; ze zijn afkomstig uit de Afdeling en doen dit naast hun reguliere betrekking. Zij zijn uitsluitend belast met griffierwerkzaamheden.

De secretaris is naast ad hoc griffier belast met de bewaking van de termijnen en procedures, logistieke werkzaamheden, het toezicht op de lijnen van de jurisprudentie en het voorzien van leden en wvd. secretarissen van de [laatste] ontwikkelingen in de wet- en regelgeving hoger onderwijs en het leiding geven aan medewerkers en wvd. secretarissen.

Zittingsdagen**Ontwikkeling vaste zittings[mid]dagen**

2010 3^e maandagmiddag van de maand

2011 1ste donderdagmiddag + 3^e maandagmiddag van de maand

2012 1ste donderdag middag + 3^e maandagmiddag van de maand

⁹ Stand per 24 juli 2013

¹⁰ Stand per 24 juli 2013

¹¹ M.i.v. 1 juli 2012 is het 11e lid van het College benoemd. Op 1 juni 2013 is een van de leden vanwege het bereiken van de 70 jarige leeftijd eervol bij Kb ontslagen.

¹² M.i.v. 1 januari 2013 is één van de wvd. secretarissen teruggetreden.

¹³ De administratieve formatie is m.i.v. juni 2013 met 0,1 fte uitgebreid. En is thans 1,3 fte

Ad hoc zittingen

Reguliere zaken

Ad hoc op vrijdag: dan kan afhankelijk van het aantal voor zitting gereed liggende beroepen, een enkelvoudige kamer zitten. Er vindt afstemming plaats met partijen of die dag schikt.

Voorlopige voorzieningen [VoVo's]

Zittingen vinden altijd enkelvoudig plaats. Spoedeisendheid moet blijken. Zittingen op zo kort mogelijke termijn. Uitspraken volgen zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen 14 dagen. Zo mogelijk wordt "kortgesloten" d.w.z. dat tevens in hoofd-/bodenzaak uitspraak wordt gedaan.

Invoering EK en MK

Uitgangspunt van het College is in meervoudige kamers[MK] zitting te houden nu het in eerste en enige aanleg uitspraak doet.

Nadat anderhalf jaar ervaring is opgedaan met de nieuwe beroepen [CBE-geschillen] is na de zomer van 2012 het besluit genomen zittingen te houden met een enkelvoudige kamer [EK] d.w.z. één lid van het College.

Mandaatsysteem

Het College past het mandaatsysteem toe: de [wnd] secretaris[sen] bereiden een zaak voor door concept uitspraken met vraagpunten vooraf aan de leden voor te leggen en na zitting zorg te dragen voor verwerking van het geen in raadkamer is besloten in een vast te stellen concept uitspraak. Dat concept wordt aan de leden voorgelegd.

Conclusie

Bovenstaande ontwikkelingen en personele en administratieve aanpassingen hebben het mogelijk gemaakt de aanwas van zaken op te vangen waarbij het uitgangspunt van het College in zake de tijdige afwikkeling van zaken is gehandhaafd.

Paragraaf V

Is er jurisprudentie ontstaan die van belang is voor andere instellingen?

Voorop wordt gesteld dat nagenoeg alle uitspraken van het College [geanonimiseerd op personen] op de website van het College worden gepubliceerd. Periodiek wordt ook een Nieuwsbrief¹⁴ naar belangstellenden gezonden met een overzicht van de laatste uitspraken met een summiere omschrijving van de hoofdoverweging.

A. Toepassing artikel 8:4 aanhef en onderdeel e Awb

Betreft het oordelen over het kennen en kunnen door een *rechterlijke instantie*.

Die bepaling sluit dat ook uit voor het College.¹⁵

Het CBE kan verdergaand opmerkingen maken over de wijze waarop de examinator en examencommissie met beoordelingen zijn omgegaan. Bij gegrondverklaring van een beroep kunnen /dienen examinator en examencommissie daarmee rekening te houden. Het CBE kan geen eigen beslissing daarvoor in de plaats stellen, dat blijft de autonome bevoegdheid van de examinator en de examencommissie, artikel 7.61 lid 5.

Het CBE dient, voorafgaande aan zijn oordeelsvorming, aan feitenonderzoek te doen.¹⁶

B. [instellings-]Collegegeld

i. Jaarlijkse wijzigingen van het wettelijk collegegeld

Voortzetting bestaande jurisprudentielijn dat de student daar rekening mee dient te houden¹⁷.

ii. Algemeen verbindend voorschrift

De jurisprudentielijn dat het besluit tot vaststelling van het [instellings-] collegegeld een algemeen verbindend voorschrift, is gehandhaafd.¹⁸

iii Nadere vaststelling collegegeld

De beleidslijn van de instelling eerst het wettelijk en na controle bij CRIHO aanvulling te eisen tot het instellingscollegegeld¹⁹, is toegestaan.

iv Kostendekkendheid

Het College heeft uitspraak gedaan over de vraag of meer instellingscollegegeld kan worden geheven dan de kosten die de instelling voor de opleiding maakt.

De algemene lijn is dat een dergelijk instellingsbesluit als a.v.v. beroepbaar is en, voor zover incidenteel getoetst, de grens van de redelijkheid tot nu toe niet overschreden wordt.

¹⁴ Aan het begin van iedere maand wordt een overzicht van uitspraken van de afgelopen maand in de Nieuwsbrief opgenomen. Zijn er heel veel uitspraken of bijzondere dan wordt ad hoc een nieuwsbrief rond gezonden.

¹⁵ CBHO2010/050

¹⁶ CBHO 2011/092

¹⁷ CBHO 2012/115

¹⁸ CBHO 2011/116, 2013/009

¹⁹ CBHO 2012/166

2012/058 van 20 december 2012:

“Wat betreft het betoog van appellant dat het college van bestuur ten onrechte niet heeft gespecificeerd hoe de hoogte van het instellingscollegegeld is vastgesteld, geldt dat het college van bestuur ingevolge artikel 7.44 van de WHW beleidsvrijheid met betrekking tot de vaststelling van de hoogte van het voor de duale opleidingen verschuldigde collegegeld heeft. Dat de daadwerkelijke voor die opleidingen gemaakte kosten niet overeenkomen met de hoogte van het door verweerder vastgestelde collegegeld, naar appellant stelt, biedt evenwel geen grond voor het oordeel dat het college van bestuur gehouden is de desbetreffende opleidingen tegen kostprijs aan te bieden.”

2013/054 van 6 juni 2013:

“Het college van bestuur heeft ter zitting toegelicht dat de hoogte van het instellingscollegegeld is vastgesteld aan de hand van de hoogte van het wettelijk collegegeld en de rijksbijdrage die de Hogeschool voorheen ontving per student.”

C. Inschrijving

Tweede opleiding en CRIHO/CROHO

Het stelsel van één bachelor en één masteropleiding tegen het wettelijk collegegeld is ingevoerd; geoordeeld is dat de gegevens CRIHO en CROHO leidend zijn²⁰.

Ook bijzondere omstandigheden kunnen mede gelet op de instellingsregelgeving leiden tot het vaststellen van een ander dan het instellingscollegegeld.²¹

D. Functionele beperking(en) [handicap]

Vele vormen van functionele beperkingen zijn door appellanten aangedragen als bijzondere [persoonlijke] omstandigheid die examencommissies of BNSA-commissies er toe zouden moeten brengen af te zien van het verstrekken van een BNSA, o.a.:

ADD²²

Dyslexie²³

Discalculie²⁴

Faalangst²⁵

De instellingen kunnen aan de hand van de uitspraken van het College nagaan wanneer deze omstandigheden door de student moeten zijn ingebracht en hoe daarmee dient te worden omgegaan.

Of en in hoeverre instellingen rekening houden met de jurisprudentie van het College laat zich niet raden vanuit het College zelf.

²⁰ CBHO 2010/043.1, 2011/185, 2012/166

²¹ CBHO 2013/056

²² CBHO 2013/033.5, 2013/047 en 047.1

²³ CBHO 2012/104, 2012/264, 2013/047 en 047.1

²⁴ CBHO 2011/124

²⁵ CBHO 2012/178.1, 2012/252, 2012/259, 2013/043 en 043.1

E. Administratieve rechter

Het College heeft tot tweemaal²⁶ toe uitgesproken dat het CBE geen rechterlijke instantie is; het College zet daarmee de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van vòòr september 2010 voort.

F. Interne voorprocedures

Enkele instellingen hebben eigen procedures geïntroduceerd voorafgaande aan die welke in de wet zijn neergelegd. Dit kan de student afhouden van een *direct* bezwaar of beroep bij het bevoegde instellingsorgaan, zodat de beslissing die dan uiteindelijk wordt genomen door het bevoegde instellingsorgaan een beslissing van een [marginale]beslissing wordt hetgeen niet strookt met het systeem van de WHW/Awb; daarbij geldt nog dat studenten met termijnoverschrijdingen te maken kunnen krijgen omdat met deze voorprocedures de wettelijke termijn van 6 weken na het bekend worden van de primaire beslissing wordt overschreden.²⁷

In een uitspraak over ander onderwijs wordt een dergelijke handelwijze in strijd geacht met het systeem van de Awb: LJN:BZ1662. Zie ook paragraaf VIII

G. Eigen procedure bijzondere instelling

Een bijzondere instelling kan op grond van zijn structuurregeling niet afwijken van titel 4 hoofdstuk 7 van de WHW m.b.t. de rechtsmacht van een CBE.²⁸

H. Samenstelling CBE

Een CBE dient **voitallig** te zitten en uitspraak te doen²⁹, de bepalingen in artikel 7.62 zijn van dwingende aard.

I. Voorzitter CBE

Een voorzitter van het CBE kan **niet** "kortsluiten" d.w.z. bij de behandeling van een voorlopige voorziening tevens direct uitspraak doen op het beroep³⁰.

J. Klachten

Klachten kunnen op grond van artikel 7.59b³¹ noch hoofdstuk 9 Awb door het College worden behandeld³².

Klachten dienen binnen de instelling door het daartoe bevoegde/aangewezen orgaan/functionaris te worden afgehandeld.

De terug- en doorverwijzing naar de instelling maakt dat het toezicht op het onderscheid klacht en geschil verscherpt kan worden.

²⁶ CBHO 2010/080 en 2011/012.1

²⁷ CBHO 2011/137

²⁸ CBHO 2011/118, 2012/022

²⁹ CBHO 2011/178 en 178.1

³⁰ CBHO 2011/178 en 178.1

³¹ De WHW artikelen worden zonder nadere aanduiding in dit stuk benoemd.

³² CBHO 2011/004, 2012/146

Paragraaf VI

Is er jurisprudentie ontstaan die van belang is voor de wetgever?

Artikel 5.16 WSF

Het College³³ heeft dat het niet afgeven van een verklaring door de instelling op basis van deze bepaling niet aangemerkt als een voor beroep vatbare beslissing in de zin van artikel 7.66.

Retrospectief

Geaardheid student

De uitspraken: CBHO 2006/056, 2008/008, 2009/027, hebben onder andere geleid tot invoering van artikel 7.42a;

Voorgeschiedenis:

een student die wenste te worden ingeschreven aan de opleiding orthopedagogiek en over zich meldde dat hij pedofiel geaard was, weigering door een bijzondere³⁴ en 2 openbare instellingen³⁵;

in de eerste zaak werd de weigering gebaseerd op de denominatie van de bijzondere instelling het College oordeelde dat dat een goede grondslag was; en in beide andere zaken dat het belang van de instelling voor gaat op die van de student: het recht op inschrijving/onderwijs artikel 7.37 is niet absoluut. Verwijdering van een stage lopende Pabo-student vanwege diens "omgang" met een 8^e groeper³⁶

Iudicium abeundi art. 7.42a

Tot nog toe is dit onderwerp alleen indirect aan de orde geweest: onprofessioneel gedrag. Uitspraken: 2010/030.1, 2011/006, 2011/095.

Zie ook de aanbevelingen in paragraaf VIII

³³ CBHO 2013/183

³⁴ CBHO 2006/056

³⁵ CBHO 2008/008, 2009/027

³⁶ CBHO 2010/055

Paragraaf VII

Hoe werkt het onderscheid tussen het college van bestuur (cvb) en het college van beroep voor de examens (CBE) als gedaagde in de praktijk uit?

I. CvB beslissingen

Partij bij het College zijn: de student en het CvB; volgt uit de WHW juncto Awb.

Wie partij zijn is nooit omstreden geweest.

II. CBE beslissingen

Partij bij het College zijn: de student en het CBE

De positie van het CBE volgt uit de WHW en Awb: het CBE is een orgaan van de instelling voor hoger onderwijs; de bestreden beslissing komt van het CBE en is voorwerp van het beroep. Het CBE is deswege partij.

De positie van het CBE is ter discussie gesteld; partijen bij het College zouden volgens enkele [hbo]instellingen moeten zijn: de student en de examencommissie/examinator.

Het College heeft dat standpunt niet overgenomen³⁷.

Naar aanleiding van die discussie heeft het College besloten in de uitnodiging voor de zitting het CBE standaard te verzoeken zich bij de zitting te doen vergezellen door een vertegenwoordiging van de examencommissie/examinator. De CBE's geven daaraan ruim gevolg.

Het College constateert dat op deze eenvoudige wijze aanvullende informatie wordt verkregen.

³⁷ CBHO 2010/045.1, 2010/072 en 072.1 e.a.

Paragraaf VIII

Welke suggestie heeft het CBHO om de rechtsbescherming van studenten te verbeteren?

a. Terugbrengen doorlooptijd bij BNSA

Aan het einde van het eerste inschrijvingsjaar van een propedeuse [augustus of februari] worden BNSA beslissingen aan studenten verstrekt; dan volgt beroep op het CBE; niet eerder dan december/januari of mei/juni daaropvolgend volgt beroep bij het College met uitspraken rond maart/april of augustus/september. Het eindresultaat is dat de student die alsnog door kan gaan dat eerst in het volgende studiejaar kan.

In de praktijk komen de beslissingen van het CBE veel later in het jaar: het CBE zit periodiek, doordat meervoudig³⁸ moet worden gezeten en het grote aantal beroepen.

Veel eenvoudige zaken kunnen indien ook **enkelvoudig** gezeten zou kunnen worden de doorstroom versnellen.

De [fungerend] voorzitter zou deze in de zomermaanden kunnen behandelen.

De wet zou hierop aangepast kunnen worden.

b. Eigenstandige voorfasen

Een aantal instellingen heeft intern eigenstandig voorfasen aan het wettelijke bezwaar of beroep ingelast. Dat levert tijdverlies op, eventueel problemen met het vaststellen/handhaven van termijnen en over welke beslissing geoordeeld dient te worden.

Instellingen zouden daarvan moeten afzien nu in de WHW de minnelijke schikking is ingebouwd.

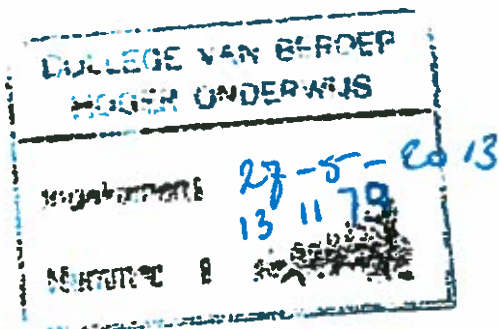
Zie ook paragraaf VII over het mogelijk in strijd zijn hiervan met het systeem van de Awb en daarmee van de WHW.

Het ministerie zou de instellingen daarop kunnen wijzen.

³⁸ CBHO 2011/178 en 178.1

Bijlagen

1. Brief verzoek OCW
2. Cijfermatig overzicht 2004 t/m 2013
3. Overzicht gemiddelde doorlooptijd in dagen tussen indiening beroepschrift en uitspraak per jaar
2004 t/m 2013
4. Overzicht gemiddelde doorlooptijd in dagen tussen zitting en uitspraak per jaar
2004 t/m 2013
5. Overzicht instellingen en uitspraken 2010-2013

1. Brief verzoek OCW

16

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

College van Beroep voor het hoger onderwijs
T.a.v. de heer mr. W.C.P. Beijk
Postbus 16137
2500 BC DEN HAAG

Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering
IPC 2250

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
A.B. van Vliet

T +31-70-412 2290
a.b.vanvliet@minocw.nl

Datum 24 mei 2013
Betreft Evaluatie Wet versterking besturing - verzoek om schriftelijke reflectie
en gesprek

Onze referentie
513920

Uw referentie

Geachte heer Beijk,

Op dit moment is het ministerie van OCW bezig met de uitvoering van de evaluatie van de wet versterking besturing. Zoals u weet is met deze wet o.a. geregeld dat alle geschillen die zich afspelen tussen de (aankomend) student en de instelling kunnen worden voorgelegd aan een externe rechter c.q. het College van Beroep voor het hoger onderwijs (CBHO).

In het licht van deze evaluatie wil ik u vragen of het CBHO bereid is om een schriftelijke reflectie op te stellen over de eigen werkzaamheden gevolgd door een gesprek hierover. Hiervoor zou ik graag onderstaande vragen willen aanreiken:

- Heeft de externe rechtsgang geleid tot meer beroepsprocedures (als indicatie of zij voorziet in een behoefte)?
- Om wat voor soort geschillen gaat het meestal? Hoe groot is de variëteit?
- Wat is het effect van de externe rechtsgang op het niveau van de borging van rechtsbescherming van de student in het stelsel?
- Is er jurisprudentie ontstaan die van belang is voor andere instellingen?
- Is er jurisprudentie ontstaan die van belang is voor de wetgever?
- Hoe werkt het onderscheid tussen het college van bestuur (cvb) en het college van beroep voor de examens als gedaagde in de praktijk uit?
- Welke suggesties heeft het CBHO om de rechtsbescherming van studenten te verbeteren?

Als het CBHO daarmee instemt zal de aangeleverde informatie in één van de bijlagen worden opgenomen bij de brief waarmee de Tweede Kamer geïnformeerd wordt over de evaluatie van de Wet versterking besturing. Het streven is om deze brief eind september te versturen. In verband hiermee vraag ik u - indien de planning dit toelaat - om het gesprek eind augustus te laten plaatsvinden. Voor nadere vragen kunt u contact opnemen met de vermelde contactpersoon. In afwachting van uw bericht verblijf ik,

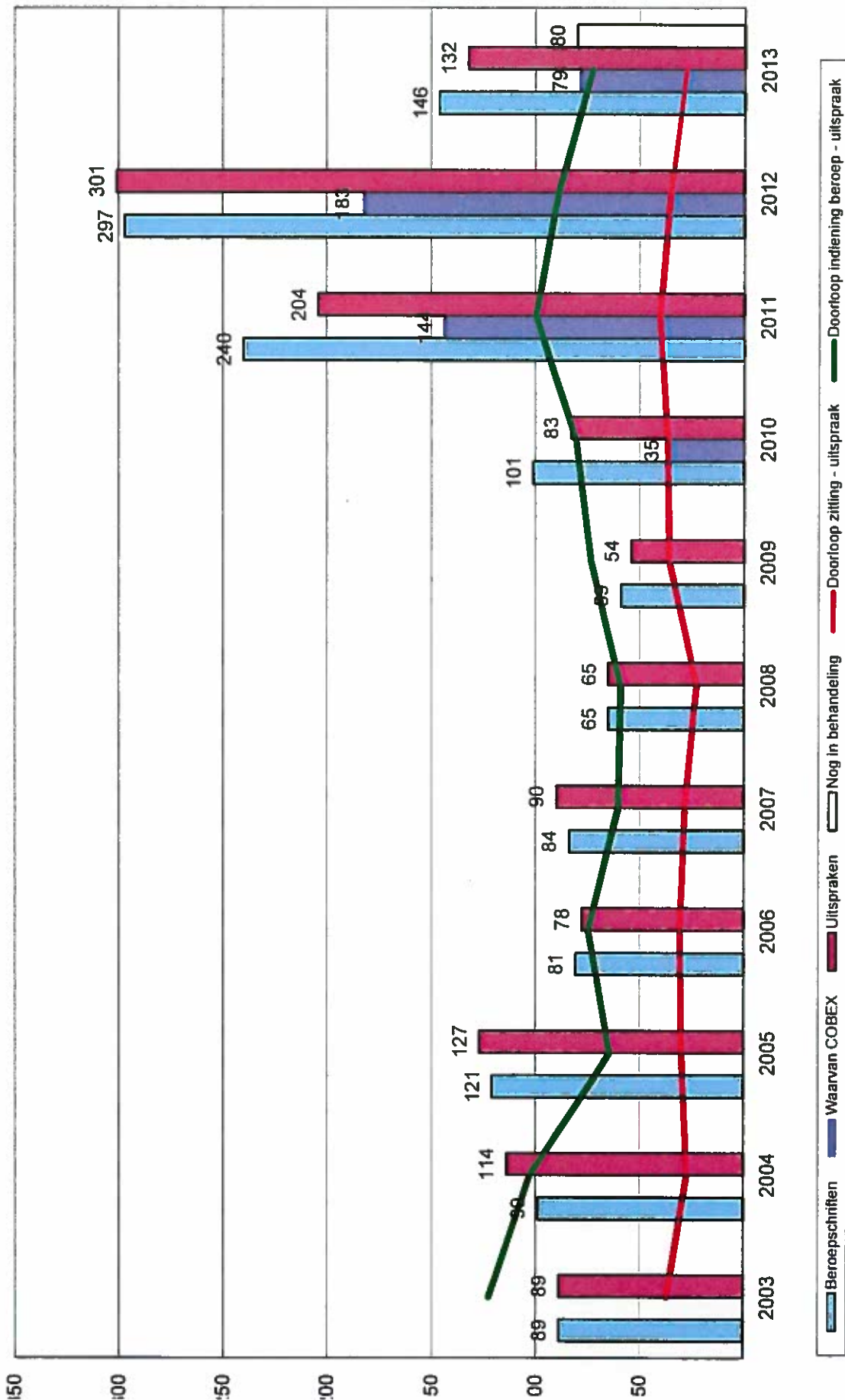
Met vriendelijke groet,

de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

drs. R. Mijssen

2. Cijfermatig overzicht 2004 t/m 2013

Evaluatierapport (

3. Overzicht gemiddelde doorlooptijd in dagen tussen indiening beroepschrift en uitspraak per jaar

Groene lijn

2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
103	64	75	60	59	73	81	100	89	74

4. Overzicht gemiddelde doorlooptijd in dagen tussen zitting en uitspraak per jaar

Rode lijn

2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
27	30	31	28	22	36	36	40	35	28

5. Overzicht instellingen en uitspraken 2010-2013

Instelling	2010		2011		2012		2013*	
	CvB	CBE	CvB	CBE	CvB	CBE	CvB	CBE
Hogescholen³⁹								
Hogeschool van Amsterdam	8	2	2	9	11	9	6	5
Hogeschool Inholland	9		7	10	7	29	2	6
Gerrit Rietveld Academie			1				1	
Hanze Hogeschool			4			1		
Hogeschool NHL			1					1
Hogeschool Arnhem Nijmegen			1	1		2		
Hogeschool voor de kunsten Utrecht	1		6			4		2
Hogeschool Windesheim				1	2	3		1
Juridische Hogeschool Avans Fontys				1	1			
Hogeschool Rotterdam	1		2			4	2	4
Fontys Hogeschoien					1	3	3	2
Haagse Hogeschool				2		4		4
NHTV Internationale Hogeschool Breda						2	2	
Hogeschool ArtEZ					1			
Hogeschool van Hall Larenstein							1	
Hogeschool Leiden				1	1	3		1
Hogeschool Utrecht				2	1	4	2	
Hogeschool Zuyd				1				2
Stenden Hogeschool				1	2	4		2
Hogeschool Saxion						2		
Avans hogeschool						2	1	1
Hogeschool Zeeland		2	1	2				
Hogeschool voor de Kunsten Amsterdam								
Christelijke Hogeschool Ede								
CodArts Rotterdam								
Design Academy Eindhoven								
Driestar Hogeschool								
Gereformeerde Hogeschool								
HAS Den Bosch								
Hogeschool De Kempel								
Hogeschool voor de Kunsten Den Haag inclusief KC								

³⁹ Opvallend is het grote aantal Hbo-instellingen waarvan nooit een beroep het College bereikt.

Hogeschool iPabo								
Hotelschool Den Haag								
Iselinge Hogeschool								
Katholieke Pabo Zwolle								
Marnix Academie								
Stoas Wageningen & Vilentum Hogeschool								
Universiteiten⁴⁰								
Radboud Universiteit Nijmegen	1	1			4	3		
Rijksuniversiteit Groningen	9	1	14	1	5	4		2
Open Universiteit	1		1	3		4		1
Technische Universiteit Delft	1	1		1	1			2
Universiteit van Amsterdam	4	1	4	3	10	10	3	5
Universiteit Maastricht	1		2	2	1	4	1	
Universiteit Utrecht	1		2	10	2	9	1	1
Vrije Universiteit van Amsterdam	1		4	9	7	2	7	4
Technische Universiteit Eindhoven			1		1			
Universiteit Leiden			3	5	1	12		8
Erasmus Universiteit Rotterdam				4				5
Universiteit van Tilburg			2			3		
Universiteit Wageningen					2			
Universiteit Twente								
Protestantse Theologische Universiteit te Kampen								
Theologische Universiteit der Christelijk Gereformeerde Kerken in Nederland te Apeldoorn								
Universiteit voor Humanistiek te Utrecht								
Theologische Universiteit, uitgaande van de gezamenlijke rechtspersoonlijkheid bezittende Gereformeerde Kerken in Nederland(vrijgemaakt) te Kampen								

*Stand 24 juli 2013

⁴⁰ Van de op 1 september 2010 in de bijlage bij de wet opgenomen theologische en levensbeschouwelijke universiteiten heeft nog geen beroep het College bereikt; voor deze instellingen gold een overgangsregiem waardoor ze eerst met ingang van 1 september 2011 effectief onder de rechtsmacht van het College zijn komen te vallen